

نام خانوادگی:	نام:	بسمه تعالی	شماره صندلی: کلاس:
نام پدر:	اداره آموزش و پرورش استان زنجان	اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان	تاریخ امتحان: ۰۳ / ۱۳۹۸/
نام آموزشگاه:	اداره آموزش و پرورش ناحیه یک	اداره آموزش و پرورش ناحیه یک	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
	امتحان درس: فارسی ۱	پایه دهم انسانی	تعداد صفحات: ۳

ردیف	سؤالات	نمره
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۰/۲۵	۱- با توجه به متن زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «گفتمش: آن چه حالت بود؟ گفت: بلبلان را دیدم که به نالش درآمدند از درخت و کبکان از کوه و غوکان در آب و بهایم از بیشه؛ اندیشه کردم که مروت نباشد همه در تسیح و من به غفلت، خفته.»	
۰/۷۵	الف) نقش «ش» در «گفتمش» را بنویسید.	
۰/۵	ب) زمان، نوع و شخص فعل «درآمده بودند» را بنویسید.	
	پ) برای هر یک از واژه‌های زیر یک هم‌خانواده بنویسید. نالش: غفلت:	
۰/۵	۲- بیت زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. «هم‌اکنون تو را، ای نبرده سوار پیاده بیاموزمت کارزار» الف) «را» در مصراع اول، چه نوع رای‌ی است؟ توضیح دهید.	
۰/۵	پ) کدام واژه‌ها، قید هستند؟ ت) منادا و حرف ندا را مشخص کنید.	
۰/۵	۳- در بیت «در دکان بودی نگهبان دکان واژه «سوداگران» توضیح دهید.	
۰/۵	۴- املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید:	
۱/۵	الف) بی‌نیازی و (قنا- غنا) ب) فسوس و (مزیح- مذیح)	
	۵- معنی واژگان مشخص شده زیر را بنویسید. الف) دو دست را تا فراز گله نمایان ساخت. پ) بیامد دمان پیش گردآفرید ت) این‌ها که نوشته‌ام، وصف حال رزمنده‌ای است که در کنار خور ایستاده است. ث) در کنج خلوتی از برزن، دو خروس را دیدم. ج) بتازد به نیرنگ تو، توسن من	
۱	۶- غلط‌های املايي را بیابید و درست آن را بنویسید. الف) لیکن خروس قالب، حرکتی کرد نه مناسب حال درویشان. ب) کمان را بمالید رستم، به چنگ به شصت اندر آورده تیر خدنگ	
	قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۰/۵	۷- سروده‌های زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. که با دختری او به دشت نبرد کنون لشکر و دژ به فرمان توسن عنان را بیچید گردآفرید بدین سان به ابر اندر آورد گرد نباید بر این آشتی، جنگ جست سمند سرفراز بر دژ کشید	
۰/۵	الف) یک کنایه در این سروده‌ها بیابید و معنی آن را بنویسید.	
۰/۵	ب) بین چه واژه‌هایی، آرایه تضاد دیده می‌شود؟	
۰/۵	پ) در بیت آخر «عنان را بیچید ...» قافیه‌ها را بیابید و بنویسید.	
۰/۵	۸- هر یک از آثار زیر از کدام شاعر یا نویسنده است؟ الف) سمفونی پنجم جنوب ب) گوشواره عرش	
۰/۵	۹- سجع را در نوشته زیر بیابید: «یعقوب خود، او را به صبر آموزگار بود و زلیخا در عشق او بی‌قرار بود.»	

۰/۲۵	۱۰- مؤثرترین شیوه‌ای که مولوی در مثنوی معنوی از آن بهره می‌گیرد، است.
۰/۲۵	۱۱- ادبیات غنایی در کدام یک از قالب‌های زیر سروده نمی‌شود؟ الف) غزل ب) قصیده پ) مثنوی ت) رباعی
۲	۱۲- شعر زیر را بخوانید و دو بیت بعدی آن را بنویسید. دلیران و مردان ایران‌زمین هژیران جنگ‌آور روز کین
قلمرو فکری (۸ نمره)	
	سروده‌ها و نوشته‌های زیر را به فارسی روان برگردانید:
۰/۱۵	۱۳- باشد که ما را دَمکی زیادت‌تر در گرمابه بگذارد که شوخ از خود باز کنیم.
۰/۱۵	۱۴- کارش، نگار نقشهٔ قالی بود و در آن دستی نازک داشت.
۰/۱۵	۱۵- اینجا آیینۀ تجلی همهٔ تاریخ است.
۰/۱۵	۱۶- سپهبد عنان ازدها را سپرد
۰/۱۵	۱۷- همه خوشهٔ خشم شد خرمن من
۰/۱۵	۱۸- که رُهام را جام باده‌ست جفت
۰/۱۵	۱۹- حرام از یک کف دست کاغذ و یک بند انگشت مداد که خسرو به مدرسه بیاورد یا لای کتاب را باز کند.
۰/۱۵	۲۰- کافتاب نعمتم شد زیر میغ
۰/۱۵	۲۱- مفهوم سروده‌های زیر را بنویسید.
۰/۱۵	الف) دمی آب خوردن پس از بدسگال به از عمر هفتاد و هشتاد سال
۰/۱۵	ب) هر آنکه جانب اهل وفا نگه دارد خدش در همه حال از بلا نگه دارد
	۲۲- با توجه به این بیت‌ها، به پرسش‌ها پاسخ دهید: من ایرانی‌ام آرمانم شهادت تجلی هستی است، جان‌گندن من مپندار این شعله، افسرده گردد که بعد از من افروزد از مدفن من
۰/۱۵	الف) با توجه به بیت اول، چه زمانی می‌توان به زندگی و جاودانگی واقعی دست یافت؟
۰/۱۵	ب) در بیت دوم، چرا شاعر از این که وجودش را برای آرمان و هدف‌هایش فدا می‌کند، ناراحت نیست؟
۰/۱۵	۲۳- در متن « وَ مَثَلِ قرآن، مَثَلِ آب است روان؛ در آب، حیات تن‌ها بود و در قرآن حیات دل‌ها بود.» به چه دلایلی نویسنده معتقد است که « مَثَلِ قرآن، مَثَلِ آب روان است»؟
۰/۱۵	۲۴- در بیت «بر آشفته سهراب و شد چون پلنگ / چو بدخواه او چاره‌گر بُد به جنگ» الف) چرا سهراب چون پلنگی خشمگین شد؟ ب) منظور از «بدخواه» در این بیت چه کسی است؟ پ) در این بیت، کدام زمینهٔ حماسه بیشتر جلوه‌گر است؟

موفق باشید

ریز بارم

نوبت امتحان: خرداد ماه
(نیم‌سال دوم)

مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

فارسی (۱)

قلمرو زبانی (۷ نمره)

- ۱- الف) متمم (به او گفتم) (۰/۲۵)
 ب) زمان: ماضی (۰/۲۵) نوع: بعید (۰/۲۵) سوم شخص (۰/۲۵)
 پ) نالش: ناله، نالیدن (یک مورد: ۰/۲۵) غفلت: غافل، غفلت‌زده (یک مورد: ۰/۲۵)
 ۲- الف) «را» حرف اضافه به معنی «به» (۰/۵) / اب) نبرده سوار (سوار نبرده) (۰/۲۵) / سوار: هسته (۰/۲۵) پ) هم‌اکنون - پیاده (۰/۵) / ت) منادا: نبرده سوار (۰/۲۵) / حرف ندا: ای (۰/۲۵)
 ۳- سوداگران در زمان گذشته به معنی تاجر و بازرگان بود، اما امروزه بیشتر به معنی «سودجو» است. (۰/۵)
 ۴- الف) غنا (۰/۲۵) ب) مزیح (۰/۲۵)
 ۵- الف) کله: برآمدگی پشت پای اسب (۰/۲۵) ب) جولقی: ژنده‌پوش، گدا، درویش (۰/۲۵)
 پ) دمان: خروشنده، غرّنده، مهیب، هولناک (۰/۲۵) ت) خور: زمین پست، شاخه‌ای از دریا (۰/۲۵)
 ث) برزن: کوچه، محله، کوی (۰/۲۵)
 ج) توسن: اسب سرکش (۰/۲۵)
 ۶- الف) قالب: غالب (۰/۵) ب) شصت: شست (۰/۵)

قلمرو ادبی (۵ نمره)

- ۷- الف) به ابر اندر آورد گرد: کنایه از شدت جنگ / عنان بیچیدن: کنایه از برگشتن (یک مورد، ۰/۵)
 ب) جنگ، آشتی (۰/۵) پ) گردآفرید، کشید (۰/۵)
 ۸- الف) نزار قبّانی (۰/۲۵) ب) موسوی گرمارودی (۰/۲۵)
 ۹- آموزگار، بی‌قرار (۰/۵) ۱۰- تمثیل (۰/۲۵) ۱۱- ب) قصیده (۰/۲۵)
 ۱۲- خروشان و جوشان به کردار موج / جهان شد از ایشان پر از گفت‌وگوی (۱)
 به مردی به میدان نهادند روی

قلمرو فکری (۸ نمره)

- ۱۳- شاید بگذارد چند لحظه بیشتر در حمام بمانیم تا چرک و آلودگی را از بدن پاک کنیم. (۰/۵)
 ۱۴- کارش طرّاحی و کشیدن نقشه قالی بود و در آن مهارت داشت. (۰/۵)
 ۱۵- (میدان جنگ) مثل آینه‌ای است که تاریخ را به طور کامل نشان می‌دهد. (۰/۵)
 ۱۶- (سهراب) افسار اسب را رها کرد و به سرعت حرکت کرد. (۰/۵)
 ۱۷- وجود من پر از خشم و کینه نسبت به دشمنانم شده است. (۰/۵)
 ۱۸- رستم گفت که زُهام اهل خوشگذرانی است. (۰/۵)
 ۱۹- خسرو نه کاغذ با خود به مدرسه می‌آورد نه مداد؛ درس هم نمی‌خواند. (۰/۵)
 ۲۰- افسوس که نعمتم را از دست داده‌ام. (۰/۵)
 ۲۱- الف) زندگی بدون دشمن لذت‌بخش است، حتی اگر کم باشد. (۰/۵) / ب) خداوند پشتیبان وفاداران است. (۰/۵)
 ۲۲- الف) وقتی جانمان را در راه خدا بدهیم. (۰/۵)
 ب) زیرا مطمئن است پس از شهادتش، راهش ادامه خواهد یافت. (۰/۵)
 ۲۳- زیرا همان‌گونه که آب به جسم انسان زندگی می‌بخشد و آلودگی‌ها را پاک می‌کند، قرآن نیز به دل و روح انسان زندگی معنوی می‌بخشد و وجود انسان را از گناه پاک می‌کند. (۰/۵)
 ۲۴- الف) زیرا دشمن او بسیار در جنگیدن ماهر و باتجربه بود. (۰/۵)
 ب) گردآفرید (۰/۵) پ) زمینه قهرمانی (۰/۵)